

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 253. — STEV. 253.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 28, 1929. — PONDELJEK, 28. OKTOBRA 1929.

VOLUME XXXVII — LETNIK XXXVII.

BRIAND BO ZUNANJI MINISTER V NOVEM KABINETU

SESTAVA MINISTRSTVA POVZROČA DALADIERU ZELO VELIKE TEŽAVE

Predsednik francoske republike Doumergue je poveril voditelj francoskih radikalcev sestavo novega kabineta. — Francoski socialisti se zavzemajo za kabinet levice. — Briand je ponudbo sprejel z največjim veseljem.

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Voditelj francoskih radikalcev, Edouard Daladier, kateremu je poveril predsednik Doumergue sestavo novega kabineta, je nocoj izjavila, da je Aristide Briand pripravljen sprejeti mesto zunanjega ministra v novi vladi.

Politični krogi smatrajo sodelovanje socialistov v Daladierovem kabinetu za gotovo stvar.

Briand je rekel Daladieru: — Sodelovanje v novi vladi sprejemam s tem večjem veseljem, ker sem si sam zaman prizadeval sestaviti vlado levice.

Po mnenju odličnih francoskih politikov bo Briandovo sodelovanje popolnoma izpremenilo politični položaj.

Celo Daladierovi nasprotniki priznavajo, da bo uspešno rešil težavno nalogo sestave nove vlade.

Narodni svet socialistične stranke bo imel jutri sejo, na kateri bo dano zastopnikom socialistov dovoljenje vstopiti v Daladierov kabinet.

Novi ministrski predsednik bo zaključil svoje delo v torek ali sredo ter bo v četrtek stopil pred zbornico.

SKRAJŠANJE VOJAŠKE SLUŽBE

Nova francoska armada bo štela 400,000 mož. Med njimi bo 106,000 rednih vojakov. — Intenzivnejše vojaško vežbanje.

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Francija je pričela zmanjševati število svojih rednih vojakov, čeprav bo dejanski izdala več denarja za armado kot dosedaj. V Franciji je bila uvedena enoletna službena doba.

Nova francoska armada bo štela 400,000 dočim jih šteje sedaj 540 tisoč, ki morajo služiti po osemnajst mesecev.

Čeprav bo armada po številu manjša, domnevajo izvedenci, da bo prav tako močna kot večja armada z dveletno službeno dobo.

V novi armadi bo le polovica toliko rekrutov kot jih je bila dosedaj, čeprav bo vsebovala 106,000 profesionalnih vojakov, podčastnikov in častnikov.

To jedro 106,000 izkušenih vojakov, ki bodo strokovnjaško vežbali rekrute, bo izvršilo približno v enem letu to, kar so sedaj izvršili v sedmih letih.

V sorbonskem vseučilišču so proslavili to novo odredbo kot največjo demokratično reformo.

Vojni minister Paul Painlevé je še enkrat obrazložil, kako bo posloval ta novi načrt ter naslikal politične, vojaške in finančne težkote, ki so dosedaj ovirale uvedbo dvanajst mesečne vojaške službe.

Pričetkom leta 1935 bo število rekrutov zelo padlo, nakar bodo vpeljani rekruti, ki so bili rojeni v vojnih letih.

175 OBLETNICA COLUMBIA UNIVERZE

Dne 30. oktobra bo v New Yorku svečana proslava 175-obletnice Columbia univerze. Značilno je, da sta za slavnostna govornika določena dva Jugoslovana, ki sta profesorja na tej univerzi — prof. dr. Pupin in prof. Suzalo.

LEVIATHAN DOSEGEL REKORD

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Urad United Lines je objavil večeraj, da je prekosil "Leviathan" poletni turistični rekord glede potnikov. Zastavna ladja družbe je prevozila to poletje več potnikov in pošte kot katerikoli drugi parnik. "Leviathan" je prevozil več potnikov kot katerikoli drugi parnik, ki vozi med Evropo ter Združenimi državami.

JAPONSKA MISIJA V NEW YORKU

Osemindvajset članov neke japonske organizacije je dospelo v New York, kjer bodo ostali do 7. novembra. Ta organizacija obstoji iz vodilnih japonskih industrijalcev, častnikov, arhitektov in odvetnikov, ki nameravajo proučiti ameriške javne naprave.

PROTIALKOHOLNI DAN V MEHIKI

MEXICO CITY, Mehika, 25. okt. — Manifest predsednika Portesa Gila je danes vabil šolske otroke, naj se udeležijo narodnih protialkoholnih demonstracij dne 20. novembra na obletnico mehiškega revolucionarnega programa. Na ta dan bo otovorjen nov atletski stadion, katerega je postavila zvezna vlada na Valbuena polju, izven zveznega glavnega mesta, za prosto uporabo delavcev.

PREISKAVA TEKSTILNE INDUSTRIJE

Nepristranska zvezna komisija bo prevzela delo. — Tozadevni predlogi bodo predloženi konvenciji metodistske cerkve na Jugu.

HIGH POINT, N. C., 27. oktobra. Konferenca metodistske cerkve v North Carolini je sklenila večeraj naprositi za nepristransko zvezno komisijo, ki naj bi temeljito preiskala tekstilno industrijo ter našla pota in sredstva, da se zviša meza delavcev te v bodoče prepreči stavke in napade na delavce.

Konferenca je sprejela poročilo pododseka za industrijalne odnose.

Najvažnejše so naslednje točke: — Razmere v tekstilni industriji so jako slabe in le malo tvornic ima kaj zasluzka. Tovarne ne morejo delavcem toliko plačevati, da bi se pošteno preživeli. Treba je najti načine in sredstva, da se zviša meza.

Cene produktov bodo najbrž zvišane, in nočno delo bo polagoma odpravljeno. Zvezni senatorji in kongresniki bodo pozvani, naj se zavzamejo za ustvarjenje nepristranskega in nepolitičnega preiskovalnega komiteja.

Nato pa poudarja poročilo, da je bila preiskava razmer dosedaj zelo težavna, ker so se završila na raznih mestih nasilja. Završile so se celo odvedbe in umori.

CHARLOTTE, N. C., 27. oktobra. Stavkarske razmere v North Carolini še vedno niso izčiščene. Governor Max Gardner je dobil večeraj predlog Marion Manufacturing Company, ki ga prosil, naj vojaki še nadalje stražijo tovarne, dokler ne bodo izginili iz okolice vsi nezaželjeni in nevarni elementi. Governor se ni odgovoril industrijalcem.

PET OBDOBJEN NA SMRT V RUSIJI

SAMARA, Rusija, 25. oktobra. — Pet mož, med njimi pop in dva bogata kmeta, je bilo večeraj obsojenih na smrt, ker so umorili dva člana komunistične mladinske lige tekom nemirov radi vladnega kolektiviranja žita. Glasi se, da je pop naščuval vaščane, naj ubijejo mladiča.

FRANCIJA IN ITALIJA SEPOGAJATA

Pogodba bi zmanjšala tekmovalno oroževanje na Sredozemskem morju. — Francija ima pravico do večje mornarice.

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — V zanesljivih krogih izjavljajo, da je Francija pripravljena in voljna skleniti z Italijo provizoričen dogovor, da bi se preprečilo tekmovalno oroževanje na morju med obema deželama.

Tak dogovor pa bi bil le mogoč, če bi Italija priznala, da sme leteti Francija radi večjega obrežja ter daljših kolonij pravico do večje mornarice kot pa Italija.

Francija je baje pripravljena razpravljati o vprašanju smotrene moči obeh mornaric, vendar se pa noče spustiti v nikake dogovore glede obeh mornaric.

Čeprav je Francija na mornariški konferenci v Washingtonu sprejela enako kvoto vojnih ladij kot Italija, se izjavlja, da ni to nikak precedenčni slučaj glede križark in podmorskih čolnov, ker nimata niti Francija niti Italija nobenega interesa za velike bojne ladje, temveč se obe zanašata na manjše bojne ladje v obrambne svrhe.

Neki zastopnik francoske vlade je potrdil, da si Francija resno prizadeva doseči dogovor z Italijo, ker bi ta dogovor najbolje služil uspehu londonske konference ter pozneje splošno razorožitvene konference.

OBREZNI DOMOVI ZGORELI

LOS ANGELES, Cal., 27. okt. — Večeraj je uničil požar enajst domov na Malibu morskem bregu, kjer imajo bogati prebivalci svoje poletne domove. Škoda cenijo na nekako četr milijona dolarjev.

Vile so bile na gosto zgrajene, in morski veter je kmalu zanesel požar tudi na druga poslopja. Malibu Beach je nekako deset milj severno od Santa Monica.

CLEMENCEAU JE OKREVAL

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Zdravniki so izjavili danes, da je Georges Clemenceau definitivno okreval od zadnjih srčnih napadov. Večeraj zvečer je šel Clemenceau spat

PRAZNOVANJE PRODIRANJA PROTI RIMU

Včeraj so se vršile v Rimu velike slavnosti o priliki sedme obletnice fašističnega pohoda proti Rimu. — Mussolini si je ogledal parado fašistične milice.

RIM, Italija, 27. oktobra. — Danes so praznovali sedmo obletnico fašističnega pohoda proti Rimu, česar posledica je bilo uveljavljenje Mussolinijevega režima v Italiji. Po vsem kraljestvu so ta dogodek obhajali na slovesen način.

Soglasno s stremljenjem ministrskega predsednika, da se izogne nepotrebnim praznikom, se je vršilo praznovanje na nedeljo, da si se je pohod začel 28. oktobra in bi morali pravzaprav v ponedeljek praznovati.

V vseh dvanajdesetih provincah so se vršile parade fašističnih milicijev. Popoldne je bilo določeno za posvečenje vseh javnih stavb, ki so bile zgrajene tekom preteklega leta.

V Rimu je Mussolini nadzoroval parado milicijev, katerih je bilo nekako 12,000. Med njimi so bili tudi mladi fašisti, ki so bili sprejeti v stranko 21. aprila.

Zvečer so se vršile povsod patriotične spominke slavnosti. Glavni stan fašistov je bil svečano razsvetljen. Na več mestih so igrali vojaške godbe.

Jutri, ko bo dejanska obletnica pohoda proti Rimu, se bo vršilo le spominsko slavoje v kraljevi italijanski Akademiji v rimskem Kapitolu. V torek, dne 29. oktobra pa se bo pričelo osmo fašistično leto.

Italija bo praznovala v prihodnjih šestnajstih dneh še dva nadaljna značilna praznika.

Enajsta obletnica premirja z Avstrijo do dne 4. novembra, dne 11. novembra se bo pa vršila proslava 60. rojstnega dne italijanskega kralja.

preje kot ob običajni uri ter je spal zelo dobro. Zjutraj je bil pri svojem delu zopet ob sedmih zjutraj. Zdravniki so uveljavili vse varnostne odredbe, da preprečijo ponovitev srčnih napadov.

MILIJARDE ZA BOLJŠEVIŠKO GOSPODARSTVO

E. I. Kwiring je obrazložil načrt za industrijalizacijo Sovjetske Unije. V nekako dvajsetih letih bo zamogla Rusija tekmovali z Ameriko.

MOSKVA, Rusija, 27. oktobra. — Družbi, sestoeči iz velikega števila ameriških inženirjev, trgovcev in socialistov, je pojasnil večeraj E. I. Kwiring, nadomestujoči predsednik državne komisije, ki izdeluje načrte za gospodarski preporod Rusije, da bo Rusija v doglednem času prekosila Združene države v produkciji.

Rekel je, da bo Rusija v napredku produkcije načelovala vsemu svetu.

Lani je znašalo nalaganje našega kapitala v industrijalna podjetja eno milijardo in šeststopenjdeset milijonov rubljev — je rekel Kwiring. — Prihodnje leto pa bomo ta znesek več kot podvojili ter naložili v industrijalna podjetja tri milijarde in petsto milijonov rubljev. Od teh bosta dve milijardi in pol naloženi v petrolejski in železniški industriji. Pol milijarde rubljev bomo uporabili za zgradbo elektrarn.

Kwiring je obrazložil, da je sedanjna doba petih let že prekosila načrte za industrijalizacijo Rusije. Sovjetska vlada je izdala nekako trinaest milijard rubljev za industrijalizacijo dežele.

Ta znesek bo pokrit z notranjimi posojili v znesku ene milijarde rubljev, dočim bo ostanek pokrit z dobički industrij.

Ameriški inženirji in trgovci so kar strmeli, a Kwiring je še povečal vtis z objavo, da bo petletna doba le prvi korak: za zapetno zgraditev Rusije na socialistični podlagi in da je vlada že sedaj sklenila izvesti veliko večji načrt, da tekom petnajstih oziroma dvajsetih let tako preobrazijo vse gospodarsko življenje dežele, da bo Rusija zamogla uspešno konkurirati z Združenimi državami.

CIVILNA VOJNA NA KITAJSKEM

Zmede na Kitajskem dobivajo vedno bolj političen značaj. — Obe stranki skušata podkupovati na debelo.

SANGHAJ, Kitajska, 27. oktobra. Poročila iz Hankova in Nankinga kažejo, da se pričenjajo v državljanski vojni med nacionalisti in ljudsko vlado velike izpremembe.

Obe stranki skušata dobiti vojaške in politične prednosti.

Nacionalisti poročajo, da so nacionalisti porazili člane ljudske stranke ob Lunhaju železnici, zapadno od Čečova v provinci Honan. Več dni so se vršili teški boji tekom katerih so vsi vstahi zaman prizadevali polastiti se tega važnega železniškega križišča.

Dočim se vojaške operacije nadaljujejo, si prizadevata obe stranki dobiti druga od druge novih pristavev potom podkupovanja.

Tozadevno poročilo iz Tokija se glasi: — Situacija nima več vojaškega značaja, pač pa političen značaj. Istočasno je dospelo iz Nankinga poročilo, da je nacionalistična vlada v resnih finančnih zadregah in da ne more dobiti potrebnega denarja za nadaljevanje vojne.

COSTE IN TOVARIS DOBILA NAGRADO

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Francoska avijatika, kapitan Dieu-donne Coste in Maurice Bellonte, ki se nahajata sedaj v Hanoi, francoski Indokini, da se vrneta v Pariz preko Indije, sta dobila milijon frankov nagrade od francoske vlade za nju dolgo-distančni polet iz Pariza v Čičkar, v Mandžuriji. Vsote ki znašajo skupaj \$240,000 je razpisalo zračno ministrstvo, in kapitan Coste in njegov tovariš bosta prva, ki bosta dobila to nagrado.

MEDNARODNA TRGOVSKA KONFERENCA

Slika nam predočja M. Kardoffa, ki odpira petnajststo mednarodno trgovsko konferenco v nemškem parlamentu.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 \$ 9.80	Lir	100 \$ 6.75
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$11.90
"	2,500 \$ 45.75	"	500 \$16.80
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$27.40
"	10,000 \$180.00	"	1000 \$54.30

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim svetsom v starem kraju v stanu smižati pristojbino za taka izplačila od 5% na 3%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih mekov kot goraj navedena, bodite v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri valikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumeta glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNIB

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER SA PRISTOJLINO 75c.

SAKSER STATE BANK

68 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0890

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President
Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisane osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

PRAVICA JE ZMAGALA

Se vedno se gode znamenja in čudeži:

Albert B. Fall, prejšnji tajnik za notranje zadeve, katerega so proesirali v Washingtonu, ker je vzel podkupnino od Edwarda L. Dohenya in tovarišev, znašajočo \$100,000, je bil od porotnikov spoznan krivim.

Skoro je izgledalo, kot da bo tudi v tej zadevi osleparjena pravica.

Potem ko so se porotniki posvetovali več kot dvajset ur, so skoro vsi domnevali, da se ne morejo zadiniti.

To bi bila prva zmaga obrambe, kateri bi v tem slučaju sledila nadaljna zavlečenja tega slučaja, ki je ostal nerešen že par let, nakar bi postal krivorek nevtrjen.

Posebno razveseljivo je, da so se izjalovili vsi napor zagovornikov, da vplivajo na porotnike v prilog obtoženi.

Sentimentalnost ni smela igrati, kot je povdaril sodnik Hitz v svojem govoru na poroto, nikake vloge pri presoji dokazilnega materiala, na kateri je moral temeljiti pravorek.

Stvar ni bila tako enostavna, kot je javnost splošno domnevala.

Falla so sicer obtožili podkupljivosti, a sodnik Hitz je poudarjal v svojem zaključnem nagovoru, da morajo porotniki predvsem ugotoviti, kakšne namene je imel Fall, ko je sprejel "posojilo" \$100,000 od Dohenya.

Z drugimi besedami: — Porotniki so morali ugotoviti, če se je dal Fall s tem posojilom vplivati na korist Dohenya v zadevi petrolejske najemnine.

Treba je bilo ugotoviti, če je Fall, kot vladni uradnik, zlorabil poverjeni mu urad v svojo lastno korist.

Zvezno vrhovno sodišče je že enkrat poprej označilo Falla "kot nevernega, javnega uradnika", a dotična stvar ni imela niti najmanjšega stika s zadnjim procesom.

Kljub temu so se porotniki s svojim pravorekom pridružili mnenju najvišjega sodišča.

Izid tega procesa ni še končal tega slučaja.

Brez dvoma bo vložen priziv proti razsodbi. Le malo je mogoče dvomiti, da bo višja instanca vzdržala sodbo.

Pa naj bo končno poglavje tega slučaja tako ali tako, če bo moral iti v ječo ali ne — prejšnji tajnik za notranje zadeve se je že dosti pokoril za svoj prestop.

Njegovo zdravje je izpodkopano in niti najmanjšega dvoma ne more biti, da je sedaj nevarno bolan mož.

Njegovo premoženje je izgubilo, njegovi prijatelji so se odvrnili od njega in vsa njegova upanja so se razblinila v nič.

To je plačilo za greh.

Kljub temu pa je razveseljivo, da je pravica zmagala.

Nareč bo vsled izida tega procesa dobil novo zaupanje v sodišča.

V splošnem pa je značilno, da so se nahajale med porotniki tudi štiri ženske.

Pravorek dokazuje da se ne puste ženske kot porotnice voditi za nos od prefiganih "jezičnih dohtarjev".

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Vesti iz Primorja.

Trst, 6. oktobra.

500 azilov za prešolsko dečo bi radi otvorili fašisti po raznih krajih ob meji. V tržaški, gorški, pulski in reški provinci je od 600 samo 150 krajev z azili. Trebalo bi jih torej še 450. Vpoštevati pa je še 50 azilov. Torej skupno 500. Fašističnim listom ne gre v glavo, da govorijo prebivalci ob Nadiži in Režiji se vedno svoje slovenske narečje. "Teža je naloga ljudske šole, kjer otroci ne razumejo italijanskega". Zato zahtevajo otvoritev azilov za slovensko dečo 3 do 6 let, da se priuči italijanščini že pred vstopom v ljudsko šolo. Apelirajo za pomoč na občini, deželne gospodarske svete, na "Italo Redento", zlasti pa na vlado, ki naj bi dala v raznaradovale vrste velike vsote na razpolago.

Čehoslovaški generalni konzul dr. Edvard Machaty je zapustil Trst kjer je deloval od leta 1922. Dr. Machaty je premeščen v Buenos Aires. Njegov naslednik v Trstu bo ministrični svetnik inž. Krbec.

Izpitni iz italijanščine za drugorodno učiteljsko so se vršili koncem septembra v Trstu. Od 23 jih je napravilo 22. Učitelja sta samo dva. 21 je učiteljic, med njimi 5 šolskih sester. Za pismeno preizkušnjo so dobili temo: "Italija v svetovni vojni".

Profesor E. Ciubelli (Čubelj), ki je vodil več let gimnazij v Opatiji, je premeščen v Pizo kot ravnatelj tamonjše gimnazije, na opatijsko pa je prišel regnikolo prof. Vito.

Pri otvoritvi šolskega leta je imel pred zastopniki oblasti, občinstvom in dijaki dolg nagovor, v katerem je izrazil, da sedanjih šolskih pouk ni več onizirala predfašistične dobe, ki se je omejevala na to, da je učil previla, marveč je pouk, ki hoče izoblikovati prave moštve, čiste bodoče državljane, ki bodo izučeni in udani državi. Sedaj ponuk vcepila mladini tri velike principe fašizma: oblast, red in pravico in poglablja v njo sveti smisel življenja. Iz fašistične šole izidejo lepe vrste bodočih voditeljev, ki privedejo slavo Italije do najvišjih ciljev.

Meseca julija 1916 je ob neugodnem vremenu običala na nekem otoku 24 milj od Pule italijanska podmornica "Pulino", kateri je poveljeval kapitan Nazario Sauro. Posadko so Avstrijci rešili in ujeli. Istran kapitan Sauro je bil usmrčen. Avstrijske oblasti so hotele podmornico takoj spraviti v Pulo, po jim ni uspelo. Ko so jo potegnili z otoka, so popokale verige in podmornica se je potopila. Koncem letncajnega septembra so Italijani dvignili podmornico iz vode in jo vlekli v svečano razpoloženo Pulo. Ko so bili že skoro na cilju, so popokale jeklene vezi in plavajoči most je bil močno poškodovan. Podmornica se je potopila 30 m glicbe. Nabava novih vezi in vse potrebne poprave so preračunljene na 250,000 lir. Kadar se te izvršijo, bo mogoče misliti na dvig Saurove podmornice iz morja pred Pulo. Italijani mislijo, da hrani podmornica kakor posebne dokumente.

Opatija je imela v predvojnem času močan in izbran kontingent gostov iz srednje in severne Evrope. Kar se je po vojni storilo za zopetno privabljenje zalednih turistov na Kvarnersko rivijero, je skoro izključno delo skromnih si Opatije same.

Te ugotavlja fašistični tisk z opozoritvijo, da bi velika podpora, katere sedaj potrebuje, koristila celi Italiji, kajti Opatija tvori za tučja prvo turistično postajo, s katere kreve v Benetke in od tam dalje na jug.

De bi poziv na nujno pomoč Opatiji kaj zalegel, strši "Piccolo" regnikole z ogromno jugoslovansko turistično propagando.

Izvršeno je imenovanje velikega števila provizorinih učiteljev. Med njimi citamo tudi slovenske primčke: Bizjak, Kristan, Pirjevec, Švab, Troha Sinigoj, Korošec.

Dne 13. septembra 1923 je streljal 43-letni Fran Kodrič na Reki na fašiste, ki so ga zasiedovali, in smrtno zadel Stefana Kajfeža. Kodrič je bil pristaš Zanclovo stranke. Služboval je pri mestnem računskem uradu, iz katerega je izstopil z odpravnino. Pozneje se je pobor-

tal s fašisti in zopet vstopil v službo. Oni dan so se v haru pogovarjali fašisti o Zanellovih pristaših in omenjali so tudi Kodriča, da ne drži dane besede, ter vpraševali, ali je vrnil odpravnino 20,000 lir, ko je bilo znova namešten? Tu se je pojavil Kodrič. Zahtevali so, da se prične z njimi razgovarjati, česar Kodrič ni hotel. Odsel je naglo. Šil so za njim in ga nadlegovali, da naj počaka, da s njim porazgovore. Kodrič je odgovoril s strel iz revolverja. Kajfež je padel nezavesten na tla in kmalu potem izdihnil. Kodrič je pobegnil čez mejo. Dne 4. t. m. se je vršila pred poroto v Trstu, pa z izključitvijo ljudskih sodnikov, razprava proti Kodriču. Jugoslovanska oblast ga ni izročila, kjer je šlo za političen delikt. Kodrič je obsojen in contumaciam na 25 let in 6 mesecev zapora.

Napoleonova smrt.

Dočim vemo iz Napoleonovega življenja vse poln epizod, ki nam ga rišejo kot veliko osebnost in junaka brez primere, je o njegovih zadnjih dneh in smrti znano razmeroma malo. Napoleon je umrl 5. maja 1821, na otoku Sv. Helene, kamor so ga bili odpeljali v prognanstvo.

Vest o njegovi smrti, je prodrla v tedanje avstrijske dežele šele sredi julija 1821. torej dobra dva meseca po dogodku. Objavil jo je dunajski "Oesterreichischer Beobachter", ki je bil poleg čisto uradne "Wiener Zeitung" edini velik politični list, ki je Avstrijcem nadomeščal tuje novice.

"Izredno naključje nam omogoča, da javljamo iz Londona naslednjo vest," piše "O. B.". — "Bonaparte je mrtev! Umrl je v soboto, 5. maja okoli 6. ure zvečer po dolgotrajni boleznii, ki ga je nadstirideset dni priklepala na posteljo. Zahteval je, naj odpro truplo, ker je domneval, da ga je unčila ista bolezen, ki je pobrala že njegovega očeta, namreč zeločelni rak. Obdukcija je potrdila njegovo domnevo. Do zadnjega je bil pri zavesti in je umrl brez bolečin."

To poročilo, ki je kot prvo doseglo naše kraje, je dobilo nekaj dni pozneje pojasnilo v naslednjem članku: "Londonski listi od 4. do 5. julija objavljajo nekatere podrobnosti o Bonapartovi smrti. Bonapartovo zdravstveno stanje se je posebno v zadnjih 14 dneh njegovega življenja zelo poslabšalo. Zato so dodelili k zdravniku, ki so ga lečili, še dva ranocelnika in tri druge zdravnike. Kmalu pa je bilo videti, da ni pomoči in da se mu bliža smrtna ura. Zeločelni rak ga je strahovito zdelal. Pokojnikovo truplo so odprli in ga pceložili na paradni mrtvaški oder. Guverner sir Hudson Lowe je prišel s svojim generalnim štabom, da ga vidi. Pogreb bo z vojaškimi častmi. Kakor znano, je angleški parlament izdal odredbo, da se ima smatrati Bonaparte samo za genera in nič več. Vse vesti potrjujejo, da je umrl mirno. Ostavil je testament z željo, naj ga pokopljejo na otoku Sv. Helene.

Nadaljnja poročila velijo, da je bilo Napoleonovo truplo takoj po seciranju izpostavljeno dva dni v zeleni uniformi. Zaradi klimatičnih razmer se rok ni smel podaljšati, čeprav je bil naval otočanskega prebivalstva, ki je želelo zadnji

pogledati generalu v obraz, zelo velik.

Dne 9. maja, torej štiri dni po smrti, je bil pogreb Napoleonovih telesnih ostankov. Položili so njegovo truplo, ki je bilo zaprt v svinčeno in dvojno leseno rakev, k večernu počitku v Zdravi dolini (Sane Valley). Prostor za grob si je bil izbral sam. Krsto, so nosili grenadirji, mrtvaško suknjo, ki je bilo pogrnjeno čez njo, pa sta držala v rokah general Bertrand in graf Montholon, Lady Lowe in nega. Hči sta bili v črni. Sprevod sta zaključila sir Lowe in viceadmiral Sv. Helene.

Na okoliških gričih je bilo razpostavljenih 3000 topničarjev in mornarjev. Ko se je rakev pogreznila v zemljo, so zagrmeli tri salve iz topov, vsaka po enajst strelcev. To je bilo 14 čevljev globok in zelo širok. Zadnje Napoleonove besede pred smrtjo so bile: "Tete... armee...". Izgovoril jih je na dan smrti ob petih zjutraj, kaj naj bi pomenile, pa niso uganili do danes.

1300 LET STARA SMREKA

Na Japonskem se pripravljajo sedaj na proslavo nenavadnega praznika, kakrščen je mogoč pač samo na Japonskem, v klasični deželici svetilčnega in rastlinskega kulta. Obhajali bodo 1300-letnico rojstva velikanske smreke, ki igra v japonski mitologiji in zgodovini važno vlogo. Zasadil jo je l. 629. v mestu Karasakiju cesar Jonej ob svojem ustoličenju na čast boginji Vakamashimii. Še dandanes romajo velike množice pobožnih Japoncev k častljivemu drevesu, ki meri v obsegu 12 in v višino 80 m.

INTERNATIONAL PAPER and POWER COMPANY

Boston, Mass., 9. oktobra 1929
Svet ravnateljev je proglasil redno četrtletno dividendo šestdesetih centov (60%) za mesec A. navadno delnice te družbe, izplačljivo 15. novembra 1929 delničarjem, ki so na rekordu ob zaključku poslovanja 1. novembra 1929. Čeki bodo poslani po pošti. Prenosne knjige ne bodo zaključene.
R. G. Ladd, pomožni blagajnik.

Dopisi.

Ely, Minn.

Dne 30. oktobra je Matija L. Kapsch vozil svojo karo ven iz mesta in vzel seboj rojaka Petra Arko. Na srečo je hotela, da se je kara prekuenila v jarek M. L. Kapschu je strelil nekaj reber in dobil je tudi več poškodb po nogah. Peter Arko ima pa zlomljeno roko v ramenu, a kara sama je postala tudi nerabna.

Oba ponesrečena sta bila prepeljana v bolnišnico, kjer sta prejela prvo pomoč. Mr. Kapsch je ostal še nadalje v bolnici.

Kakor je razvidno, največ nesreč se prigodi vsled vožnje z avtomobili ob nedeljah. Skoraj sleherni nedeljo se pripeti enaka nesreča, saj pa ni nih čudnega, ljudem se dandanes vse nekam preveč mudi. Radi bi bili ob enem tu in tam. Da je take vrste tekma nevarna, jim pa ne pride na um. Navadno se izpametujejo po nesreči, ko je že prepozno.

Louis Moravec je odsel ta teden v Nopeming, Minn., kjer je zavod za jetiene, Mr. Moravec je še mlaj dečko in je upati da okrevata, če ni že kal tuberkloze prevred vkoreninjena.

Tu na Daljnem severu naše države smo imeli do sedaj lepo jesen. Sedaj razsaja zunaj mrzli sever ter je odgnal proti jugu zaostale kose ali "robince".

AGA KAN IN NJEGOVA ZAROČENKA

V Pariz se je vrnil iz Aix les Bains slovti Aga kan, o katerem so pred kratkim pisali vsi francoski listi v dolgih stolpcih. Aga kan je stekel pariško slavo posebno zaradi tega, ker je prošil za roko gospodično Carronovo, da pred kratkim navadno prodajalko v neki pariški trgovski hiši. Dana je rada pristala na njegovo ponudbo, naj mu postane žena. Ko se je v Parizu izvedelo za to novico, so zagnali listi velik krik, ki se še do danes ni polegel. Aga kan je postal centralna oseba dnevnega zanimanja in ljudje so tako nesramno pritiskali za njim, da je moral bežati iz Pariza na morje, od tam pa v kopališče Aix les Bains. Sele, ko se je pariški hrup nekoliko polegel se je upal vrniti nazaj med Parizane. A kaj ima od tega? Čim se je zopet pojavil na buljvarih, začlenjajo listi javljati podrobnosti o darovih, ki jih prejema bodoča žena Aga kana. Bogati ženin ji je dolslej poklonil v samih nepremičninah za 25 milijonov frankov vrednosti. Med temi se nahaja velikanska palača v Parizu, vila v Beauvillieu, vila v Svici, krasen prostor za palačo na Bourgetu, kjer bo Aga kan svoji izvoljenki postavil grad, itd. Gedna Carronova je polega tega prejela od svojega zaročena nakti, ki je vreden več milijonov frankov. Kje si je revno prodajalka pred letom dni v sanjah predstavljala, da jo čaka toliko sreča in ljubezen s strani Aga kana! In Aga kan, vrhu vsega še pojasnjuje, da si je zaželel Carronovo za ženo le zategadelj, ker je v vsem podobna njegovi pokojni zakonski tovarišici.

Na Japonskem se pripravljajo sedaj na proslavo nenavadnega praznika, kakrščen je mogoč pač samo na Japonskem, v klasični deželici svetilčnega in rastlinskega kulta. Obhajali bodo 1300-letnico rojstva velikanske smreke, ki igra v japonski mitologiji in zgodovini važno vlogo. Zasadil jo je l. 629. v mestu Karasakiju cesar Jonej ob svojem ustoličenju na čast boginji Vakamashimii. Še dandanes romajo velike množice pobožnih Japoncev k častljivemu drevesu, ki meri v obsegu 12 in v višino 80 m.

INTERNATIONAL PAPER and POWER COMPANY

Boston, Mass., 9. oktobra 1929
Svet ravnateljev je proglasil redno četrtletno dividendo šestdesetih centov (60%) za mesec A. navadno delnice te družbe, izplačljivo 15. novembra 1929 delničarjem, ki so na rekordu ob zaključku poslovanja 1. novembra 1929. Čeki bodo poslani po pošti. Prenosne knjige ne bodo zaključene.
R. G. Ladd, pomožni blagajnik.

Peter Zgaga

Rojak je pripovedoval:
— Salament, zadnjič sem se pa ujezil. Kako bi se ne, ker moja žena toliko nepotrebno zapravi. Vrata sem zaprl in sem ji začel prijaz več ne kadim.
— St! Saj je navsezadnje dobra in pametna, prav mirno me je poslušala.
— Torej je bila tvoja pridiga uspešna? — so ga vprašali.
— Seveda je bila, — je odvrnil. — Dvajset centov več prihraniva na dan.
— Torej se je omejila?
— O ne, ona se ni omejila, toda jaz več ne k dim.
*

Devetega novembra bo "Slovanovo" Martinovanje v Brooklynu. Kdor hoče kaj pristnega poskusiti, naj pride pravočasno.
Pri krščenju vina je treba namreč največje previdnosti. In krščenje naj bo samo enkrat. To popolnoma zaostuje.
Par kapljic vode je dovolj. Če ne, je pa spomladi že jesih.
*

Le pomisli, — je potožila sladka žena svojim možu — Zgaga mi je rekel, da sem stara petintrideset let.
Mož je pa res malo pomislil in odvrnil:
— Oh, saj te ni hotel žaliti, ampak prikupiti se ti je hotel.
*

Tekom neke porotne obravnave — ko so se podali porotniki v posvetovalnico — je državni pravnik pokleknil in molil, da bi jih sv. Duh razsvetlil.
To se ne imenuje zaupanje v božjo pravico.
Temu se pravi komedijanstvo.
*

Ječar je peljal starega zakrknjenega lopova po temnem hodniku in ga blagohotno opozoril:
— Tukaj na vogalu je stopnica, pazite, da se ne izpodtaknete.
Stari lopov se je pa zaničljivo nasmehnil in odvrnil:
— Nikar se ne boj. To stopnico sem že takrat poznal, ko si ti še platno prodajal po cesti.
*

V Brooklynu so pred kratkim hretirali nekega avtomobilista in so pri zaslišanju dognali, da je pljan.
Oficijelno poročilo se glasi, da so našli v njegovem avtomobilu: "Šest steklenic rjave tekočine, sedem steklenic bele tekočine in galono rmenkaste tekočine".
O prufih, procentih in kakovosti oficijelno poročilo molči.
Kajti aretirani je bil prohibicijski agent.
*

Romunski kralj Mihael je star sedem let.
Vse poletje se je mudil v letovišču v Sinaji, in tisti, ki skrbe, kako naj se oblači, so sklenili in določili, naj se vrne v Bukarešto v dolgih hlačah.
Brzjavka iz Bukarešte se glasi:
— Ze celo uro pred prihodom vlaka se je zbrala na kolodvoru v Bukarešti pestra družba. Čakali so povračka mladega kralja. Navzoči so bili člani regentskega sveta v svečanih uniformah, vsi generali romunske armade in paradni uniformi z medaljami in drugimi odlikovanji na prsih, ministrični predsednik Manju in fraku in člani kabineta v fraku in tako dalje, in tako dalje.
Ko je fantek došel na kolodvor, so začeli streljati s topovi; godbe so zaigrale, govorniki so se oglašili, in nazdravljanju ni bilo ne konca ne kraja.
Toda sedemletni kralj se je navlic temu dobro in junaško zadržal. Člani regentskega sveta, ki ga vsak večer polagajo k počitku, so po temeljitrem raziskovanju in razmotrivanju določili, da kralj naslednjega dne zopet lahko obleče dolge hlače.
To je nadaljni dokaz, da še ni izumrla hrabrost v srcih članov cesarskih in kraljevskih družin.
*

DRUŠTVA
KI NAMERA VATE PRIREDITI
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

BOŽIČ V STARI DOMOVINI

Onim, ki so namenjeni potovati v stari kraj za Božič, poročamo, da priredimo zadnji izlet to leto na največjem in najhitrejšem parniku francoske parobrodne družbe —

ILE DE FRANCE

BOŽIČNI IZLET — 6. decembra 1929.
Kakor vedno, so nam tudi za ta izlet dodeljene najboljše kabine in kdor si želi zasigurati dober prostor, naj se pravočasno prijavi in pošlje aro.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MOŽ Z LUTKO

Nekega jesenskega večera, ko je pihala burja, sem se čutil tako osamljenega, da sem se napotil iz mesta. Stopil sem v prvi voz električne železnice, ki sem ga srečal in sem se peljal do konca proga. Potem sem izstopil in šel kakor v sanjah dalje ter naposled obstal pred šatorom na vlažnih tleh, v nekakšni lokvi. Luč je medih trakovih odsevala iz vode.

Kinematografi, zabavišča, kalejdoskopi in slaščičarne so bile že zaprte. Samo tu pa tam je ob zidu še slonel kak moški. Podjetniki so bili že izpraznili svoje blagajne in so šli izkupiček večera. Tam v ladji na gugalšču je še posedala osamljena ženska z detetom v naročju. Icer je povsod zevala praznina, okol mene pa se je širila ogorčenost propalih življenj.

Pobegnili sem drugam, tja, kjer so stali večji šotori, in ko sem bil že na tem, da zavijem v park, sem zagledal prizor, ki mi ne bo nikoli izginil iz spominja.

Pred majhnim, ozkim šotorom, ki ga je obkroževala luč dveh karbidnih svetilk, je stal mršav dolgin. Držal je v roki šibo in kazal na sliko, ki je v kričevih barvah kazala nekakšno lutko. Luč je bila mirna in je čudno pošastno obsevala njegov obraz. Nasil je dolge lase, brada mu je bila obrta in tudi pod nosom ni bilo nobene koline. Ugibal sem, ali je star ali mlad, toda zaman, nikakor ga nisem mogel pogoditi.

Tedaj me je ustavil z besedami: "Gospod, le nestr! Videli boste živo lutko, bitje, ki sem mu sam vdalni življenje. Najnovejša svetovno čudo! Najnovejši tehnični izum! Vstopite, le izvolite! Nojaj imam zadno predstavo — vstopnina je samo dva dinarja."

Dal sem se prepovoriti. V kotu se je razprostirala stara preproga, na njej je stal bel stol in na njem je sedela lutka v naravni človeški velikosti. Nosila je svileno oblečilo, bele nogavice in visoke črne čevlje. Njen obraz pa je bil čisto otroški, pod čelom so kakor dve zvezdici svetile plave oči. Okoli ustnic sta bili zarezniki dve črti — črti bolesti. Nežne grudi se niso dvigale niti niso upale, vendar se mi je videlo, kakor da struji po žilah tega bitja vroča kri.

Takoj za menoj je vstopil oni

moški, ki me je bil izvalil noter. Z veliko gesto mi je ponudil, naj sedem.

"Gospod, doživeli boste veliko stvar!" mi je rekel. "Seznani se boste s tajnimi silami, ki gibljejo naše življenje. Lutka, ki sedi pred vami, je iz voska in slame. Ali se hočete o tem preveriti?"

Stopil je bliže in ji privzdignil roko in nogo. Omahnila je nazaj kakor mrtva. Potem jo je stresel in lutka je padla na tla. Bil sem do cela prepričan, da je ta impregnirano bitje. Nasmehnil sem se torej in sedel. Lotevala se me je že utrujenost in zaspanec in stvari so se mi prikazovale kakor v neki oddaljeni megli. Tedaj pa se je mož dvignil in napravil kretajo, kakor da hoče zbrati vso svojo energijo. V tem trenutku se mi je videl lep. Zakaj v njegovih laseh se je začel srebren pramen, lice je zadobilo namah podobno duševnosti. Iz oči mu je sukljal nekakšen plamen. Res da se ni svetil, ali sukljal je vendarle. Odprl je usta in niz grla mu je udaril močan glas:

"Tyrsa, vstani, dihaj, živi!"

In zgodil se je čudež: lutka, stvor iz voska in slame, je res vstala in se dvignil na noge. Zdelo se mi je, da so se njene kosti učvrstile. Začela je obračati oči, odprla je usta in pokazala bele zobe. Potem je napravila par korakov — proti čudovtvcu, ki jo je usmeril proti meni. Mož je zini:

"Vidite, gospod, vse to je moje delo. Recite, ali ni čudovito? Ta stvar je bitje, živa deklka. V tem stanju lahko je in pije."

In ponudil ji je čašo vode. Ona je pila. Kretnje so ji bile sicer avtomatične, stertotipne, a gibala se je vendarle. Potem je zopet velel: "Umri! — in lutka je spustila čašo vode iz rok in se kakor mrtva in brezgibna sesedla na stol.

"Gospod," je dejal glumač, "izvolite se sam prepričati, kaj je na stvari."

Vzel je med prste dolgo iglo in jo zabodel v njeno roko. Lutka je kriknila in zaječala. Obraz se je bolešno stisnil in nagubnil, kri pa ni zaeurljala.

Loteval sem je že strah. A možki je govoril:

"Čudovito, kaj ne? Nenavadno, fenomenalno? Tyrsa, Tyrsa, priteči k meni in me poljubi! Sluši, kaj ti velim? Objemi me in daj mi poljub!"

Lutka je res vstala in se mu nalaho približala. Položila je svojemu gospodarju roko okoli vratu in dahnila:

"Vrni mi... vrni mi moje prstost..."

Zdrnil sem se. Ujel sem lutkino roko, da rešim to bitje pred šarlatanom. Tedaj pa se je oglasil čudovtorec:

"Nikar, gospod! Bodite za spoznanje nežnejši, zakaj malo je manjkalo, da ji niste izdri rokel!"

Vzdignil je lutko, ki je bila pad-

Na plantaži kavovca.

Kava, ki je vsak dan pijemo, ni brez muke pridelano zrno, kakor se lahko uverijo naši čitatelji iz naslednjega sestavka.

"V novi službi boste popolnoma samosvoj, imeli boste prosto stanovanje, dobro plačo in povrh tega še zdravo delo!" mi je dejal agent, ko sva udarila v roko in sklenila pogodbo za tri leta.

Ko sva stopila na prosto, je vzel iz denarnice nekaj novcev in mi jih je stisnil v roko za predujem. S tem sem postal za šest in trideset mesecev del plantažnega inventarja. Kraj, kamor sem se bil podal, je bil Minas Geraes. Šest in trideset mesecev sem pomislil. — Dolgo časa za moža, ki se zaveže, da bo tri leta gojil in skrbel za tisoč grmov kavovca! A kaj sem hotel! Šel sem in se najprej predstavil upravniku plantaže, zavajalnemu Špancu, ki je imel navado, da je vsakemu novemu priselcu ponudil zvečilnega gumija. Iz vjudnostnih ozirov nisem mogel odbiti ponudbe; vzel sem, toda ko sem stopil iz kolibe, sem reč naglo izpljunil.

Nisem namreč vedel, da si s tem lahko nakopjem dosmrtno sovraštvo upravitelja. Dal mi je na pot malega črnca, ki me je povedel v novi stan na robu plantaže. K sreči sem našel tam izseljenca iz Evrope, ki mi je zaradi tega niso bili popolnoma tuji. Družinica, ki sem ji bil pridružen, je imela troje članov: očeta, mater in sedemnajstletno hčer. Trojica se je izselila v Brazilijo iz Madžarske, v dobri veri, da jo čaka onstran Océana velika sreča. Toda v lastno nesrečo ni umel nihče izmed njih jezika, ki je tu v rabi. Imovina jim je kmalu posla in končno jim ni preostalo drugega, kakor zaslužjenje kavovca — usoda, ki v tej latinski zemlji doleti marsikaterega emigranta.

na sicer ni bila — vse, kar sem našel v njej, sta bili dve leseni kiju-ki. Poučili so me, da moram nanje privezati mrežo za počitek. Na plantaži namreč ne poznajo postelji, kajti vsak kos pohištva je izpostavljen napadom mrčesa, ki ob mraku prileze iz špranj in kotov ter neusmiljeno obdeluje svoje žrtve.

Zvečerilo se je in na zemljo se je povežila prva noč mojega novega življenja. Otiral sem pritrjeno mrežo in zlezal vanjo, zaspati pa nisem mogel, bog vedi iz kakšnih vzrokov! Ko sem ponoči ležal na hrbtu in bdel, se mi je zdelo, da me opaja nekakšen sladkobon vonj cvetočih grmov. Ah res, bilo je tisto, kar nam okrepje naše živce, da nam ne leže spanec na oči! Opazil pa sem še nekaj — da tukaj, na plantaži laže mislim, več izdržim in da sem tudi fizično krep.

Zato pa me je navdajalo s strakejši in odpornejši kakor doma. hom nekaj drugega. Po moji sobi sta se plazili sem in tja dve nedolžni kači, ki opravljata v teh krajih službo našega jezca. Plazili sta se vsi roč iz kota v kot in lovili mrčese. Ker sta se ponoči svetili, je to zbujačo v meni počeno občutek, posebno dokler se jim nisem privadil. Potem so me jeli vznemirjati svetilnikajoči se metulji, ki so letali sem in tja po sobi. In če ni bilo dovolj drugega brenčanja, so razvijali frfot še neke vrste hroščel — tako, da res nisem mogel spati. Tam zunaj, očividno ne posebno daleč, pa je smrčala opica in od nekdaj so prihajalo glasovi nreščeečega gramofona, ki je menda kraljšal ljudem noč čas. Njegove melodije so bile v začetku zelo star. Še na koncu je gramofon zapel nekaj o bananah. In oglasil se je še saksofon. Grozno! Bilo mi je, kakor da se je na stotine skrbstvih žag zagrizlo v les in ga zdaj žrejo, pa ga nikakor ne morejo izgrizti.

Drugo jutro sem moral prvi na delo. Šel sem z družino. Srečen tisti, ki ima vsaj ženo in otroke, da ga teši njih bližina. Dali so mi kratko motiko, ki je obenem nekakšne vrste sekirica, in z njo sem začel obdelovati kavov grm. Delal sem sključen in že prvo uro me je začel boleti hrbet, da sem postal dočela razvodošno in sem se skrtil pod grmove veje. Toda ni trajalo niti par trenutkov, že se je pojavil za mojimi hrbtom nadzornik. Pričakoval sem, da me bo nahrullil. Toda ne, Molčal je, ker je gotovo vedel iz izkušnje, da to itak nič ne pomaga. Poslal je nadme svojega konja, ki me je tako obrcal s kopiti, da sem moral tako vstati. Žival mi je bila neprestano, za petami. Ta kruta igra je trajala dolgo, zelo dolgo. Č sem hotel le za trenutek poklekniti in počiti, sem že začutil kopita na mojim životu. Solnce pa je neusmiljeno pripekalo in me žgalo, da se mi je ulila kri iz ust in nosa. — Žejno je zemlja srkala moj rdeči sok — in slednjič sem otopel za vse občutek. Pozabil sem na krvavenje, na vročino, na vse — celo na opojno cvetje kavovca, ki se je razgrinjal dač okoli mene.

Napočila je poldanska ura, prišel je večer. Vrnil sem se v sobo. Do-

ma so mi povedali, da se godi vsem začetnikom na plantaži tako kakor mnj. Izguba krvi jih oslabi, ampak to je pravzaprav tisto, kar jih napravi imune zoper nevarnosti, ki jih je plantaža polna. Če se pa kri ne ulije, obstoji resna nevarnost, da zadene človeka kap. Zato tudi tisto npretrgano naganjanje k delu, ki ga vsak začetnik občuti kot grozno krivico. Na koncu koncev pa smejo na plantažo samo popolnoma zdravi ljudje. Drugi ne izrže naporov, ki jih tehtja kavovec od obdelovalca.

Minevali so dnevi — polagoma sem se uživl v to življenje. Postal sem z družinico, kjer sem stanoval, eno telo. Delili smo si skrbi in brige, nevolje in tegobe. To je bilo tudi potrebno, zakaj vsi skupaj smo bili kakor psi priklenjeni na delo in nihče si ni mogel prihraniti vinarja zaslužka. Sistem, ki nas je bil zaslužil, pa je stremel za tem, da napravi iz delovalcev plantaž delavljne sužnje, ki mu ostanejo ohranjeni dokler mogoče.

L. 1888. je bilo suženjstvo v Južni Ameriki sicer ukinjeno, zato pa so začeli prakticirati na nove načine, da si zadržo delavce na plantažah. Črnci so pobegnili drugim — njih mesto so zavzeli naseljenici. Dobili so pogodbe, ki pripisujejo, da morajo vzgojiti več tisoč kavovih grmov, zato pa smejo rediti na plantaži tudi prašiče in perutnino. Denarna nagrada za njih delo ni bila posebno velika. Edino, kjer se je dalo zaslužiti, je bila žetev, ki je bila posebej plačana. Če je družina dovolj velika, lahko pri tem nekaj zasluži. Toda odprto ostane ljub temu vprašanje, kdaj bo lastnik plantaže izplačal zaslužek. V Braziliji vladajo namreč posebni običaji. Lastnik plantaže obljubi plačilo, denar pa mukoma prejme od njega, kolikor ti ga vobče ne utaji, zakaj računil med gospodarjem in najmenikom niso nikoli čisti. Leto in dan zalaga gospodar najemnika z življenskimi potrebščinami, navaja ga celo na dorisipno življenje, samo, da se mu bolj zadolži in uslužni. Kreda ima tudi važno opravilo — nenehoma piše številko k številki. Tako ima družina v tem pogledu tudi senčne strani. Kajti ljudje se zadolžijo in se ne morejo otrestiti dolga, ki je gospodarju najboljšo poroštvo, da bo suženj še naprej v njegovi oblasti in ne bo dosegel zaželjene svobode.

Tako sem živel tri mesece. Večkrat sem snoval načrt za pobeg. Stvar je zelo opasna, posebno če se pomislí, da se vsak takšen poskus navadno konča z "nezgodo" beguna. Najdžejo ga nekje na robu plantaže krvavega, mrtvega.

Zadrževala pa me je tudi skrb za dobre ljudi, pri katerih sem bil pod streh in ki so bratski skrbeli zame, lednjič so se začele neprijetnosti v velikem obsegu: gospodar je zbolel, kolikor se je dalo ugotoviti, na posledicah zauživanja surovih zrn kavovca. Potem je prišla nadloga nadme. Ko sem se nekega jutra hotel obuti, sem opazil na nogi tri otekleline zrnate oblike. Kaj je bilo? Prašna bolha je odložila pod mojo kožo svoja jajca. Kakor bi trenil, je skočila hči mojega stanodajalca po nož in izrezala nevarno zalego. Nega se mi je začela gnojiti, a vendar je bila nevarnost dolgotrajnega hiranja odstranjena. Rana mi je v toliko povzročila neprijetnosti, da sem se

DOBILI-SMO
večjo zalogo
BLAZNIKOVIH PRATIK
Cena 25c
s poštnino vred.
Onim, ki so jih naročili, smo jih že odposlali.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR
IZIDE MESECA NOVEMBRA
Cena 50 centov
Naročila sprejema:
KNJICARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

slednjič odločil za konjsko proceduro. Obli ml sem jo s špiritom in ga prižgal. Čutil sem peklenske bolečine, pomagalo pa je le Kmalu sem bil zopet na nogah in ker je bil oče bolan, smo delali trije za štiri.

Ko smo čistili plantažo, smo trpeli hudo vročino. Čestokrat je bilo do 40 stopinj v senci. A delo je bilo težko, kajti kavovec zahteva posebne nega, plantaže pa so se obdelovale po Taylorjevem sistemu. Aromna kave namreč zavisi vedno od negovanja kavovca grma, to pa je zelo mučno in naporno.

Trpel sem in trpel — slednjič pa me je minila potrpežljivost. Neki paznik mi je popolnoma zagrenil življenje na plantaži. Kaj je bil vzrok njegovega sitnarjenja, sem izvedel šele naknadno. Metal je svoje oko po hčeri mojega stanodajalca in se je bal, da mu jaz ne odnesem plena. Seveda sem dekleto razodel, da ne čutim zanjo nobene posebne nagnjenja. Navzlic temu pa se stvari niso izpremenile. Dekle je naposled poklonila pazniku svoje simpatije. Zda so postali konflikti neizbežni. Čeprav sem dekle svartil, naj pazi, kaj dela, me ni hotela poslušati. Da, zrasla je sčasoma tako visoko, da se je že čutila napol kot žena upravitelja. In imela sva nastop, ki me je za vselej oprostil sužnosti na plantaži. Don Pedro je ob tej priliki potegnil revolver in streljal name. K sreči sem ušel smrti. Ta dogodek je dal povosod, da je bila moja pogodba razveljavljena in jaz sem vesel šel po svetu, da sem zopet enkrat užival zlato prosost. Kajti da ni bilo prišlo do tega konflikta, bi bil morda ostal do svoje smrti suženj kavovca in španskišk izkoriščevalcev v rodovitni brazilski deželi.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

POTREBUJEMO DOGARJE.
ki so izvežbani na Claret dogah. Imamo mnogo dobrih gozdov v Texas in Louisiana. Plača \$130.00 za tisoč kosov po 42 col.
Pišite na:
Massman & Co., Inc.,
New Orleans, La.
(15x)

Tri dni pozneje so ga aretirali v nekem vele mestu. Priznal je, da je srečal svojo žrtve nekoč na potovanju. Prišla je popolnoma v njegovo oblast. Napravil je iz nje majdič ter jo vodil s semnja na semenj. Tisti večer, ko sem jaz stopil v šotor, pa se je osvestila in pobeignila ter plačala tako priborjeno prostost z življenjem.

Že to dejstvo samo na sebi me je pritisnilo liki mora. O, puskusil sem že sam, kaj se pravi živeti v Rio brez sredstev! Nikjer nisem mogel dobiti dela. In kakor zdaj jaz, tako se je morala tudi ta družinica zapisati triletnemu suženjskemu delu.

Edino, kar me je tešilo, je bila bližina teh ljudi in pa sobica, ki so mi jo dali za stanovanje. Meblova-

KJE JE MATT SEGA, ki je bival leta 1926 v Turtle Creek, Pa., ter je dobil družino sem pred par leti. Za naslov bi rada vedela tvrdka:

Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(2x 28&29)

IŠČEM SLOVENKO ali **HRVATICO** za gospodinjno na farmi, staro od 35 do 45 let. Pišite:

"Farmer", c/o Glas Naroda,
216 W. 18. Street, New York, N. Y.

ZENITNA PONUDBA.
Priletel vdovec bi se rad seznanil s Slovenko v starosti od 40 do 50 let. Želim dobiti dobro in mirno tovaršico, imam svoj dom in nekaj zemlje v premogarski naselbini. Pišite na naslov:

"Premogar", c/o Glas Naroda,
216 W. 18. Street, New York, N. Y.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo \$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18 Street
New York City

NAJVEČJI TOP NA SVETU

Z njim se lahko postavlja svetlobne obrambo antilerije. Z njim je mogoče streljati na razdaljo petinogajsetih milj.

Pošljite nam \$1
in mi vam bomo pošiljali 2 meseca "Glas Naroda" in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh
Prepričajte se!

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Neizmerno ga je pretreslo, da je Katja tako gotovo zapadla smrti. Ni si mogel misliti, da bi bilo mlado cvetoče življenje uničeno na tako kratak način. Konečno se je ojunčil ter rekel v vzdihom:

— Lahko boste brez skrbi, gospod doktor! Jaz sam se nočem obdajati s gloriozno. Najin zakon je bil — zmota. Oba sva se zmotila. Jaz dolžim svojo ženo prav tako malo kot sebe. Če lahko olajšam njen konec, storim to z največjim veseljem.

Zdravnik je prikimal.
— To me pomirja glede vas samih. Kaj takega nosi človek lažje, če ni s srcem pri tem. Kaj nameravate storiti sedaj?

— Najprvo eno vprašanje: — ali lahko ostanem v vaši hiši? Jaz bi najraje ostal tukaj za slučaj, da bi me kaj potrebovala.

— Gotovo. Par sob je še prostih in eno teh vam bom takoj odkazal. In kaj naj se zgodi s služabnico vaše žene? Ta je v precej brezupnem položaju, ker se le težko razume s katerikoli.

— Prosim vas, pustite Daliah začasno mirno v hiši. Mogoče bo moja žena vendar še zahtevala videti jo. Jaz bom pozneje govoril z njo.

Haraldu so nakazali sobo in ko je bil sam, je omahnil z vzdihom na stol. Dolgo časa je sedel ter stremel predse. Razmišljal je o svojem življenju s Katjo ter se čudil, kako je mogel napraviti tako napako ter jo vzeti za svojo ženo. Sedaj pa je bilo vse to seveda pozabljeno, kajti Katja je dejanski umirala.

Nato je vstal ter obiskal Daliah. Ta je bila silno prestrašena ter je spostljivo poljubilo rob njegove obleke.

Harald je vse v redu, Katja. Gospoda Passenheima veseli, da je mogoče urediti vse na zadovoljiv način ter te prosil, da si mirna ter čimprej mogoče odzdraviš.

Nasmehnila se je ter se hvaležno ozrla vanj.
— Ah, Harald, sedaj vem šele, kako dober si pravzaprav! Zahvaljujem se ti tisoč in tisočkrat!

Harald se ji je otožno nasmehnil. Kako lahko je bilo dobro ločiti se, če se človeku izpolni vsako željo!

Ostalo je pri Katji več kot eno uro, ne da bi dosti govoril z njo. Zdelo se mu je, da je napetost njenih živcev izplahnila, ko je dosegla vse, kar si je dejanski želela. Sanjala je mirno predse.

Ko je prišel zdravnik, da jo še enkrat pogleda, je že zaspala.

Harald se je umaknil, da najprvo obvesti Marleno. Sedel je ter se zavalil brzojavko, ki se je glasila:

— Stanje Katje brezupno. Padla z voza ter si zlomila hrbtenico. Je v najboljši oskrbi. Pismo sledi. — Harald.

Še istega večera je pisal Marleni. Povsem natančno ji je sporočil, kaj se je dogovoril s Katjo ter tudi z zdravnikom. Pisal ji je tudi, da ji je dala Katja amulet, katerega mora on izročiti Marleni. Na koncu pisma pa je nadaljeval:

— Za mene ni nobene druge naloge več, kot olajšati Katji zadnje trenutke. V ta namen moram izgledati celo neznatnej ter igrati ljubezenskega sla med njo ter onim moškim, katerega mu je podarila svoje srce. Raditega pa me ne smeš obžalovati, Marlen, — kajti pri tem ni prizadeto moje srce. Jaz ne vidim v Katji ničesar drugega kot osamelu hčerko John Vanderheydena, katero moram zaščititi, dokler je še kaj življenja v njej. Njeno trenutno stanje me zelo boli in meni je hudo, kadar vidim njen, od smrti že zaznamovan obraz. Jaz te dobro poznam Marlen, ter vem, da si že davno odpustila Katji vse, ka ti je storila, posebno, ker je priznala svojo krivico. Jaz ti bom osebno prinesel dragoceni okrask, napravljen iz jantarja.

Ostalo bom tukaj, dokler ne bo Katja mirno zaspala. Nadaljnji poročil ne boš dobila od mene, ker hočem posvetiti svoj čas Katji, ki je v smrtnih bojih. Nasvidenje in bodi pozdravljena od tvojega brata

Haralda.

Ko je dobila Marlen to pismo Haralda, je najprvo jokala neutolažljivo in brez prestanka.

Vedela je, da ni tako miren, kot se je hotel delati. Mislija je, da je bil razžaljen prav do dna svojega srca. Vselej zahtevale Katje, naj obišče Passenheima ni pa mogla biti več jezna na Katjo. Kar ji je storila, je bilo že davno pozabljeno in sedaj jo je globoko gnilo, da ji je poslala dragoceni okrask in da je tudi videla svojo krivico. Tudi tega, kar ji je sedaj zopet napravila, Katja, pa ji ni mogla hujše zameriti kot on sam. — Umirajoči se vse odpusti, — je pisal in tako si je rekla tudi sami sebi.

Dnevi so potekali in Marlen je bila v svojih mislih neprestano pri Haraldju in Katji. Trpela je mogoče globlje kot Harald sam.

Potekel je že en teden, odkar je Harald odpotoval — in nekega večera je stal naenkrat zopet pred njo, mogoče tako presenetljivo kot kakrat, ko je prišel prvič iz Merana.

Stresla se je ter zrla z velikimi, preplašenimi očmi v njegovo resno, tiho lice.

— Harald

Tisoč mučnih vprašanj se je trlo v tem vprašanju.

— Katja je odrešena, Marlen. Včeraj zjutraj smo jo pokopali — poleg moža, kateremu je pripadala njena ljubezen.

Marlen se je zgrudila na stol in napetost njenih živcev je našla utehe v pravcati reki solza.

Tiho je sedela Haraldju nasproti. On ni govoril nobene besedice ter je čakal, dokler bi se Marlen potolažila ter zrl nanjo nepremično s svojimi zvestimi, udanimi očmi.

Konečno se je pomirila Marlen.

— Oprosti mojo razdrapanost, Harald!

— Kaj naj ti oprostim jaz? O tvojem dobrem srcu priča, če se jokaš za Katjo!

— Umrla je tako mlada — in takod nenadno! Sredi iz življenja je bila iztrgana. Tega ne more človek pojmiti. Ali je morala zelo trpeti?

— Izga padca nič več, Marlen. Umrla je povsem mirno v svojih rokah. Na koncu je bila tako ljuba in mehka kot otrok, kateremu se je izpolnilo sleherno željo. Nikdar poprej nisva bila tako dobra prijateljca kot v zadnjih dveh dnevih njenega življenja. Jaz sem si seveda zaslužil njeno prijateljstvo s pobožno prevaro. Sanjala je o sreči, o materi sem vedel jaz, da se ne bo mogla nikdar izpolniti, dočim je ona vrjela, da je ta sreča povsem blizu. Pretresljivo je bilo čuti jo vedno govorečo o sreči in o svoji ljubezni do moža, o katerem sem vedel, da ne zasluži njene ljubezni in da spada že med mrtve!

Marlen je vzdihnila ter se s skrbjo ozrla vanj!

— To so bili težki dnevi zate!

(Dalje prihodnjik.)

SPOMINI SULTANOVE SNAHE

Prince Abdul Kadir, ki je zaposlen v Budimpešti kot član nekega jazz banda in ki je sin pokojnega sultana Abdula Hamida, je tožil novinarja Adama Persiana, ker je ta v neki brošuri imenoval njegovega očeta strahopetnega in besedolomnega morilca. Kot pričo so zaslišali med procesom impresarija Kadireve ločene žene, princeze Medidže, ki nastopa ta čas v Budimpešti kot varietetna plesalka. Impresarij je izjavil, da je napisal Persian tisto trditve na podlagi memoarov, ki mu jih je bila diktirala princeza sama. Princu so sodniki nasvetovali, naj se zadovolji s častno izjavo, v kolikor se tiče stvar njega osebno, a ta je vztrajal na tožbi.

SLOVAR ZLOČINSKEGA JEZIKA

Brazilska policija je prišla zločinskega mednarodnega pustolovca Alberta Pinta, pri katerem je našla obsežne papirne in neznanem jeziku. Kakor so dognali, je šlo za slovar mednarodnega zločinskega jezika, ki so ga bili sprejeli zločinci na svojem nedavnem tajnem kongresu v Leridi na Španskem. Tam so se domenili tudi glede osnove centralne tatiške organizacije. Brazilska policija je te svoje izsledke sporočila vsem policijskim direkcijam na svetu, slovar pa, ki so ga bili izdelali trije delegati leridskega kongresa, prevajajo sedaj na francoski jezik.

BANOVCÉVI KONCERTI.

2. novembra: Girard, Ohio.
3. novembra: Lorain, Ohio.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na sledeči naslov:

BANOVEC SVETOZAR.

operni pevec
442 National Ave., Milwaukee, Wis.

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasnila v ljudski šoli št. 27, East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba št. 308, ali s ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejmate, je razvidno, kdaj vam je naročina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ,
Frank Janesh, A. Saftič.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevič,
Mrs. F. Laurich
Cicero, J. Fabian.
De Pue, Andrew Spillar.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambič,
J. Zaletei, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barboriči.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovešek in
Jože Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Koba
Detroit, J. Barich, Ant. Janežič

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouže, A. Pannian, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouže.
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše.
Virginia, Frank Hrvatič.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panjan
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masie.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Louis Rudman, Anton Simčich, Math. Slapnik.

POSLEDICE RADJA

Radioaktivne snovi, ki prodrejo v človeško telo, povzročajo, kakor znano, v tkivu, kosteh in v krvi škodljive spremembe, zato se vršijo dela s takimi snovmi dandanes le z največjo previdnostjo. Kako dolg opa se te snovi ohranijo v telesu, kaže slučaj neke mlade Italijanke, ki je bila pred sedmimi leti zaposlena v neki angleški tovarni za izdelovanje svetlečih se katal na urah. 12. septembra 1922. je umrla, ne da bi bil znan vzrok njene smrti. Ker pa so opazili na drugih delavcih iste podjetja podobna vnetja kakor na njej, so začeli sumiti, da bi utegnili biti vzrok v radiju. Njeno truplo so sedaj odkopali in pokazalo se je, da so vsebovali vsi napol razpadli deli njenega telesa radioaktivne snovi. Te so ji uničile življenje.

Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kunise
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Bachar
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Jerin.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rovnanšek.

Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Previč, Louis Jupanič, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamlin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Ferrenchack.

Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz.

Krayn, Ant. Tauželj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Žust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Maglster, Vinc. Arh in U. Jakobich, J. Pogačar.

Presto, J. Demshar.
Reading, J. Predirc.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schlfir.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Péternel.

Kretanje Parnikov Shipping News

30. oktobra:
Berengaria, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
Reliance, Cherbourg, Hamburg
31. oktobra:
Aluennen, Cherbourg, Bremen
1. novembra:
Vulcania, Trst
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Minnesota, Plymouth, Boulogne sur Mer
2. novembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Boulogne, Sur Mer, Rotterdam
5. novembra:
Thuringia, Hamburg
6. novembra:
Mauretania, Cherbourg
Karlruhe, Bremen
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
7. novembra:
De Grasse, Havre
8. novembra:
Ho de France, Havre
Homerie, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
9. novembra:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Republic, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Conte Blancamano, Napoli, Genova
13. novembra:
Aquitania, Cherbourg
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
George Washington, Cherbourg, Bremen
Roma, Napoli, Genova
14. novembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen
15. novembra:
Majestic, Cherbourg

16. novembra:
Belchenland, Cherbourg, Answarpen
Minnakalda, Plymouth, Boulogne, Sur Mer
New York, Cherbourg, Hamburg
19. novembra:
Safarica, Trst
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
20. novembra:
Berengaria, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg, Bremen
21. novembra:
Rochembeau, Havre
Dresden, Cherbourg, Bremen
22. novembra:
Olympic, Cherbourg
Arabic, Cherbourg, Antwerpen
France, Havre
23. novembra:
Conte Grande, Napoli, Genova
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
27. novembra:
Mauretania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
28. novembra:
Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen
29. novembra:
Homerie, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Minnesota, Plymouth, Boulogne sur Mer
Augustus, Napoli, Genova
30. novembra:
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

Bižični skupni izlet, — 8. dec. "Ile de France".

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za otovanje na ogromnih garnikih: ILE DE FRANCE 8. nov.; 6. dec. (10 P. M.) (10 P. M.)

FRANCE 22. Nov.; 12. decembra (10 P. M.) (6 P. M.)

PARIS 24. januarja. (5 P. M.)

Najkrajša pot po željeznici. Vsako je v posebni kabini s vsami modernimi udobnostmi — Pijava in slavnja francoska kuhinja. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priložaj in drugih stvareh. Vselej naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno se provrstne brzoparnike.

Tudi nedravljanje zamercje potovati v stari kraj za obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6 mesecev in časi se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak za mora vsak prošlece osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnija za permit se mora vložiti najmanje eden mesec pred nameranim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka, je najbolje, da je prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenecev letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim prošlecom, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni že prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedravljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

GENA
SAMO
\$1.
(Za Canada \$1.20 s poštino in carino vred.)
Poštino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančne ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učijo zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih listov. Dolg je 68. širok pa 25 listov.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjižnih o kraljih, ki vam niso bili znani. Vše zanimanje bi bile dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je na tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in kraani zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskani v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ocajate se na to, če se želite zemljevid ali atlasa, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike vrednosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York